

K. D. D.

O socjologii słowiańskiej za granicą

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 9/1-4, 449-450

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

K R O N I K A P O L S K A

O socjologii słowiańskiej zagranicą

Socjologia polska w zbiorowym wydawnictwie amerykańskim. W dziele zbiorowym o socjologii XX wieku wydanym w New Yorku pod redakcją G. Gurvitcha i V. Moora (**Twentieth Century Sociology, a Symposium**. Published by Philosophical Library. New York, 1946) znajduje się rozdział, poświęcony socjologii polskiej, pióra E. Markley Znanieckiej. Autorka przedstawia pokrótce rozwój socjologii w Polsce od momentu pojawienia się pierwszych teorii z dziedziny psychologii społecznej, rozwijanych przez Balickiego, Abramowskiego i Petrażyckiego. Wymienia następnie uniwersyteckie centra studiów socjologicznych w Polsce przedwojennej: Poznań, Warszawę i Kraków, wspominając również o pracach uczonych, zajmujących się problematyką bliską socjologii: H. Radlińskiej na Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, F. Bujaku na Uniwersytecie we Lwowie, Z. Mysłakowskim z Krakowa, i B. Wróblewskim z Wilna. Szerzej omawia autorka działalność naukową, pedagogiczną i organizatorską L. Krzywickiego, St. Czarnowskiego, Fl. Znanieckiego, J. St. Bystronia, J. Chałasińskiego i T. Szczurkiewicza. Zwracając uwagę na problemy, którymi zajmowała się socjologia polska, autorka wskazuje na zagadnienia narodu i narodowości, życia wsi, oraz problemy wychowawcze. Poza centrami uniwersyteckimi autorka wymienia następujące ośrodki badań socjologicznych i społecznych, istniejące w Polsce przed wojną: Polski Instytut Socjologiczny pod kierownictwem Fl. Znanieckiego, Instytut Gospodarstwa Społecznego, prowadzony przez L. Krzywickiego, Instytut Socjologii Wsi, na czele którego stał W. Grabski, Państwowy Instytut Kultury Wsi, kierowany przez J. Chałasińskiego, oraz Instytut Badań Spraw Narodowościowych. E. Markley Znaniecka jeszcze przed wojną pracowała nad przygotowaniem historii socjologii polskiej w języku angielskim; fragmenty tej pracy, której ukończenie uniemożliwił wybuch wojny, drukowane były w *American Sociological Review*.

Socjologia słowiańska. W związku z jubileuszem 600-lecia założenia Uniwersytetu w Pradze, przygotowywane jest pod redakcją Dr A. Blahy, Prof. Uniwersytetu Masaryka w Brnie, zbiorowe wydawnictwo, poświęcone socjologii słowiańskiej; rozdział o socjologii polskiej opracowuje Prof. Dr Józef Chałasiński.

O socjologii słowiańskiej we Francji. W grudniu 1945 r. ukazał się pierwszy numer kwartalnika, poświęconego socjologii i prawu krajów słowiańskich pt. *Sociologie et droit slaves*. Redaktorem naczelnym czasopisma jest Dr Emile Sicard, pracownik naukowy w „Centre National de la Recherche Scientifique”. W skład redakcji wchodzi ponadto: Marc Ancel, sekretarz generalny Instytutu prawa porównawczego Uni-

wersytetu Paryskiego; Dr Marcel A y m o n i n, Dyrektor Instytutu Francuskiego w Pradze; Alfred F i c h e l l e, dawny dyrektor Instytutu Francuskiego w Pradze i sekretarz generalny Instytutu Słowiańskiego na Uniwersytecie Paryskim (L'Institut d'Études Slaves de l'Université de Paris); Dr Jean M o u s s e t, dawny sekretarz generalny Instytutu Francuskiego na Uniwersytecie w Belgradzie i Prof. historii i cywilizacji słowiańskiej na Uniwersytecie Paryskim; Achille O u y, prof. filozofii w liceum, członek redakcji „Revue Internationale de Sociologie“; André R o s a m b e r t, dawny profesor w Instytucie Francuskim na Uniwersytecie w Belgradzie. Pismo wychodzi pod patronatem „l'Institut International de Sociologie“, „l'Institut d'Études Slaves de l'Université de Paris“, „l'Institut de Droit Comparé de l'Université de Paris“ i „Société de Legislation Comparée“. W pierwszych czterech numerach pisma (grudzień 1945 r. — maj 1946 r.) najwięcej miejsca zajmuje Czechosłowacja, Jugosławia i ZSRR. Na froncie numeru 3 zamieszczona jest lista uczonych czeskich i słowackich, zamordowanych przez Niemców. Nr 4 podaje taką listę strat jugosłowiańskich. O polskiej socjologii dowiadujemy się tylko przygodnie z artykułu S i c a r d a „Reflexions sur les études françaises de Sociologie des peuples slaves“ (Uwagi o pracach francuskich na temat socjologii ludów słowiańskich), że profesorem socjologii na Uniwersytecie Krakowskim jest E. Karnecki, o czym w Polsce nikomu nie wiadomo. Nie jest to wina Francuzów, że pod względem informacji za granicą Czesi nas wyprzedzają.

K. D. D.

Instytuty Naukowe ¹⁾

I n s t y t u t B a ł t y c k i. Instytut Bałtycki z centralą w Bydgoszczy wznowił swoją działalność w 1945 r. pod kierownictwem dawnego dyrektora Dr Józefa B o r o w i k a. Na Walnym Zebraniu w grudniu 1946 r. utworzono następujące komisje naukowe: Morską, Prawa Morskiego, Gospodarczą, Geograficzną, Historyczną i Kulturoznawczą. Samodzielny personel naukowy Instytutu obejmował w 1946 r. 28 osób (spraw. za rok 1946 w Kwartalniku Historycznym LIV/1947).

I n s t y t u t Ś l ą s k i. Instytut Śląski z siedzibą w Katowicach wznowił swoją działalność pod kierownictwem przedwojennego dyrektora Dr Romana L u t m a n a w początkach 1945 r. W ramach dyrekcji Instytutu zorganizowane jest 8 działów naukowych, mianowicie: geograficzny, historyczny, socjograficzny, prawno-administracyjny, piśmiennictwa śląskiego, etnograficzny, ekonomiczny i socjalny. W stadium organizacji znajduje się dział dla stosunków polsko-czechosłowackich (sprawozdanie w „Kwartalniku Historycznym“, LIV/1947).

1) Sprawozdanie z działalności Polskiego Instytutu Socjologicznego i Instytutu Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego znajdzie czytelnik w tym tomie „Przeglądu Socjologicznego“ na str. 415.